

Й повісті мені незнані скаже.
І, ніколи незабуті, прийдуть
— У кривавих ранах і в шинелі,
З спаленим в боях німим обличчям —
Тіні лицарів святих з мечами
В судорожно стиснених долонях.
І мене покличуть йти з собою,
Не питати, на мить не спинятись
дорозі вірних лав і тіней,
І нести накази й заповіді
Вічного змагання і відплати.

ОСІННЄ

Се синя осінь листя стелить
По сірих і пустих стежках,
І шовком в лагідних пастелях
Прослався в невідоме шлях.
Мій шлях в зиму з весни та літа,
Що в мене їх і не було,
Лиш осінь радісна й привітна,
Багата в золото й срібло.
У срібні струни полохливі,
Що з вітру леготом пливуть,
В його мелодії та співі
Із променів мережку тчуть.
В мережці сиві волоконця
Укриють багряницю й мідь,
І в діамантах рос у сонці
Виблискує парчева сіть.
В парчевій сіті сяють мислі,
Мандрують в золото лісів,
І в тузі синяви зависли
В мереживі далеких днів.
Тих днів, що дням ідуть на зміну,
Не йдуть, а хвилями пливуть
У ту святу, величню днину,
Що зверху тріумфом путь...

Листок з вирію : поезія української діаспори / упоряд. Г. Кирпа, Д. Чердниченко. – К. : Голов. спеціаліз. ред. літ. мовами нац. меншин України, 2002. – Кн. 2. – 544 с.

<http://my.plast.org.ua/ups/?p=582>

Підготувала: бібліограф МБВ ЦБС – Бучковська Л.В.

Добропільська міська ЦБС
Методико-бібліографічний відділ

ЛИСТОК-СИГНАЛ

серії «Письменники української діаспори»

до 105-річчя від дня народження письменника української діаспори

Володимира Яніва (1908-1991)

для широкого кола читачів

м. Добропілля-2013

ВОЛОДИМИР ЯНІВ (1908-1991)

Постать Володимира Яніва (19.11.1907-18.11.1991) належним чином не поцінована. Він - видатний психолог (етнопсихолог), діяч організованого національно-визвольного руху на рідних землях, поет, громадський діяч, організатор наукового життя, журналіст, мистецтвознавець, пластун, людина найширших обдарувань та талантів.

Батько Володимира Яніва Осип був викладачем Української академічної гімназії у Львові, в якій навчалися і навчали видатні вчені, церковні діячі, письменники. Володимира Яніва батько віддав у 1915 році до німецької початкової школи, щоб хлопчик добре опанував іноземну мову. У 1919 році Володимир став учнем Академічної гімназії, провчився там 8 років і здав матуру у 1927-му. Перші два роки його класним керівником був колишній Комендант Українських Січових Стрільців отаман Михайло Галущенський. Другим його класним керівником став професор Михайло Тершаковець. «Професорові Тершаковцеві, – згадував Володимир Янів, – чимало завдячую. Його провід у навчанні залишив незаперечно глибокий слід у моєму житті. Сумлінність нашого професора була частим приводом до наслідування. Українська література, що її він навчав, служила вивершенню нашої національної свідомості». Професор Михайло Тершаковець був глибоко релігійною людиною, таким став і його учень Володимир Янів. Тут треба згадати, що на глибоку релігійність Володимира вплинула ще і поведінка Романа Шухевича, з яким він сидів два роки в одній камері «Бригідок». Янів згадує: «Роман кожного ранку і вечора заглиблювався в молитві на якийсь час і ніколи не здіймав хрестика з шиї. Його твердження, що український націоналізм без Бога ніколи не сповнить свого завдання, давало багато до думання...». Володимир Янів признається, що в його житті приклад глибокої релігійності Романа Шухевича став переломним фактором.

На переломі 1925-26 років Володимир Янів зорганізував у гімназії 51-й Пластовий курінь ім. Святослава Хороброго і був його першим курінним до літа 1927 року, коли поступив до Львівського університету. Влітку пластуни куреня організували двотижневий мандрівний табір в Чорногорі і Горгани під проводом курінного. Володимир Янів згадує: «В мандрівку вибралося 8 юнаків без будь-якого практичного вишколу й досвіду, з мінімальними засобами та скупим вирядом, так що доводилося й голодувати, і мокнути, й мерзнути, але план мусів бути виконаний. Здобутий досвід дозволив за декілька років зразково організувати табори з сотнею юнаків на Соколі. Що лиш згодом я зрозумів, скільки знання людської душі, дала мені особисто саме ця перша велика пригода, коли не раз доводилося мирити подразнених утомою колег».

У 1920-ті роки Володимир Янів дебютував як поет на сторінках пластового журналу «Молоде Життя» віршованими нарисами з пластової мандрівки в Чорногорі і Горгани. Пласт був уже заборонений у гімназіях і Янів підписався псевдонімом «Кусоніс». До речі, учителем Володимира в гімназії був також і засновник Пласту біолог Олександр Тисовський – «Дрот». У Володимира був гарний голос і він співав у гімназійнім хорі разом із Юрком Шухевичем, молодшим братом Романа Шухевича, закатованим енкаведистами в тюрмі на Лонцького у Львові в червні 1941 року.

У 1926 році Володимир Янів, тоді учень 8-го класу, був обраний головою Читальні гімназії. Щороку гімназисти влаштовували Шевченківські концерти. Очолювали підготовчий комітет Михайло Добрянський і Володимир Янів, вони склали і вели програму. Володимир підшукував промовців, рецитаторів, сам виступав.

В. Янів є автором біографічного есе «Чупринка-Шухевич: людина і символ». Коли через рік почався процес 17-ти українців, обвинувачених у вбивстві Собінського, гурток в Академії гімназії, над яким мав нагляд В. Янів, видав і розкидав перші листівки. Ще в березні 1928 року був один епізод, пов'язаний з діяльністю Володимира в Академічній гімназії, – це розгон спроби святкувати іменини маршала Пілсудського. Тоді вперше Янів був арештований.

Новий період життя Володимира Яніва розпочався під час навчання в університеті і пройшов він під девізом: «Україна потребує освічених патріотів».

Богдан СТАСІВ

Володимир Янів (1908-1991) народився у Львові. Був членом УВО, ОУН, зазнав полону Берези Картузької та фашистської в'язниці. Закінчив університет у Берліні. Упродовж двадцяти років був ректором Українського Вільного Університету. Жив у Мюнхені (Німеччина). Автор чотирьох збірок поезій: «Сонце і грати» (1941), «Листопадові фрагменти» (1941), «Шлях» (1951), «Життя» (1957); наукових праць з філософії, етнопсихології та соціології.

3-ЗА ГРАТ

В подротоване вікно загляне
Друг найкращий, найвірніший — ясен
— Тиху скаргу принесе знадвору,
Що пожовкле листя опадає
І крихке галуззя ломить вихор.
Може, як лежатиму без руху,
У півсні, з відкритими очами,
Збудить вихор і завіє довго,
Як колись, у комині, у хаті,